

A 1916/UHN

Framlagt av Mittengruppen
Behandlas i Utskottet för ett hållbart Norden

Medlemsförslag om gemensam aktion för utfasning av produktionen av fossila bränslen

Förslag

Mittengruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar de nordiska regeringarna
att bli medlemmar i Beyond Oil and Gas Alliance

Mittengruppen föreslår att

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet
att anta en nordisk deklaration om utfasning av utvinningen av fossila bränslen

Bakgrund

Med dagens takt på klimatarbetet går planeten mot en uppvärmning på mellan 2,5–2,9 grader Celcius.¹ För att förhindra de allra värsta konsekvenserna av klimatkrisen måste Parisavtalets 1,5-gradersmål upprätthållas till varje pris.

Förbränningen av kol, olja och naturgas står för nästan 90 % av alla utsläpp av växthusgaser.² Användningen av fossila bränslen behöver upphöra snabbt för att världen ska ha en chans att uppnå 1,5-gradersmålet. Medan allt fler av världens länder satt upp netto-noll mål, har de inte explicit planerat för produktionsminskningar enligt dessa mål. Tvärtom har världens regeringar planerat att producera dubbelt mer fossila bränslen 2030 än vad 1,5-gradersmålet medger.³ Enligt klimatforskningsinstitutet Cicero måste också samtidigt tillgången till fossila bränslen på världsmarknaden minska för att motverka ogynnsamma prismekanismer som riskerar att spridningen av fossila bränslen likväl fortsätter.⁴

Den nordiska visionen anger att Norden ska bli världens mest hållbara region, med avsikt att markant öka klimatinsatserna. De nordiska länderna har genom Helsingforsdeklarationen 2019 åtagit sig att bli helt klimatneutrala. Norden har dock inte förbundit sig att, på liknande sätt som för användningen, fasa ut utvinningen av fossila bränslen. Däremot finns enstaka nationella bestämmelser eller intentioner om olika typer av slutdatum och andra restriktioner.

---

¹ <https://climateactiontracker.org/global/temperatures/>

² <https://www.pbl.nl/en/trends-in-global-co2-emissions>

³ <https://productiongap.org/2021report/>

⁴ <https://pub.cicero.oslo.no/cicero-xmlui/handle/11250/2434201>

I anslutning till FN:s klimatkonferens COP26 lanserades BOGA – Beyond Oil and Gas Alliance.⁵ Dess syfte är att främja en kontrollerad utfasning av olje- och gasproduktionen i sina medlemsländer och tillhandahåller därför en internationell plattform för att stöda regeringar att leverera på sina åtaganden. Tillsammans med Costa Rica leds alliansen av Danmark. Sverige och Grönland finns bland kärnmedlemmarna, och Finland är vän av BOGA. Det hade varit ett mycket starkt nordiskt budskap om alla de nordiska länderna skulle ingå som alliansens medlemmar. Det skulle visa att Norden som en region ställer sig bakom avsiktsförklaringen, även om det finns olika tidtabeller och vägval nationellt och områdesvis.

För att ytterligare ge innehåll och förklaring till ett gemensamt medlemskap vore det av stort värde att Nordiska ministerrådet, på samma sätt som i Helsingforsdeklarationen, fick i uppdrag att formulera en statsministerdeklaration om hur Norden ska trappa ner sin egen utvinning av fossila bränslen. Med en stark och trovärdig nordisk ansats i klimatomställningen, såväl nationellt som gemensamt, finns goda förutsättningar för att utgöra ett internationellt föredöme. Att själva agera som rollmodeller är en viktig beståndsdel i klimatomställningen, som gör det trovärdigt att också ställa krav på andra länder.

För en trovärdig och heltäckande klimatpolitik behövs insatser både för att minska användningen och produktionen av fossila bränslen, såväl på hemmaplan som i det internationella arbetet. Hittills har dessa dock i stor utsträckning omfattat användningssektorn. Nu är det dags att samordnat angripa utvinningssektorn. Det är det enda sättet Norden och världen kan hålla 1,5-gradersmålet vid liv.

Malmö den 21 mars 2022

Anders Eriksson (ÅF)

Anne Rasmussen (V)

Arman Teimouri (L)

Bertel Haarder (V)

Edmund Joensen (sb)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frfl)

Hanna Katrín Friðriksson (Vr)

Jouni Ovaska (cent)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Linda Modig (C)

Magnus Ek (C)

Mikko Kinnunen (cnet)

Ola Elvestuen (V)

Outi Alanko-Kahiluoto (gröna)

Simon Holmström (HI)

---

⁵ <https://beyondoilandgasalliance.com/>

